

Secundair optredende insecten op cacao

door

R. T. SIMON THOMAS

Dienst van Economische Zaken, Hollandia, Nederlands Nieuw Guinea

In de Landbouwproeftuin „Wosi” bij Manokwari werden vele kevers ingezameld op dode of bijna dode cacaobomen (*Theobroma cacao* L.).

Op slecht staande bomen werden allereerst twee soorten Scolytidae gevonden: *Xyloborus discolor* Bldf., var. *posticestriatus* Egg., welke gaatjes boort in de bladoksels van jonge twijgen, en *Xyloborus similis* Ferr., die aangetroffen werd in de takken van bomen die op het oog nog gezond leken.

Zijn de cacaobomen bijna of geheel dood, dan worden vele soorten kevers aangetroffen. Een lijst van de keversoorten verzameld op de dode cacaobomen te Wosi in maart 1959 volgt hieronder.

- Anthribidae : *Acorynus litigiousus* Pasc.
Feucus virgatus Ford.
Phloeobius gigas F.
Plintharia luctuosa Pasc.
- Bostrychidae : *Xylopsocus capucinus* Fabr.
Xylothrips religiosus Fabr.
- Brenthidae : één ongedetermineerde soort
- Cerambycidae : *Glyzomedus fastidiosus* Boisd.
Coptops illicata Pasc.
Exocentrus hispidulus Pasc.
Pterolophia duplicata Pasc.
Rondibilis spinosula Pasc.
- Scolytidae : *Dryocoetes ?coffae* Egg.
Dryocoetes sp.
Xyloborus exiguus Walk.
Xyloborus fornicatus Eichh.
Xyloborus ?perforans Wol.
Xyloborus quadrispinosulus Egg.
Xyloborus semigranosus Bldf. ♀ ♀ + ? ♂.

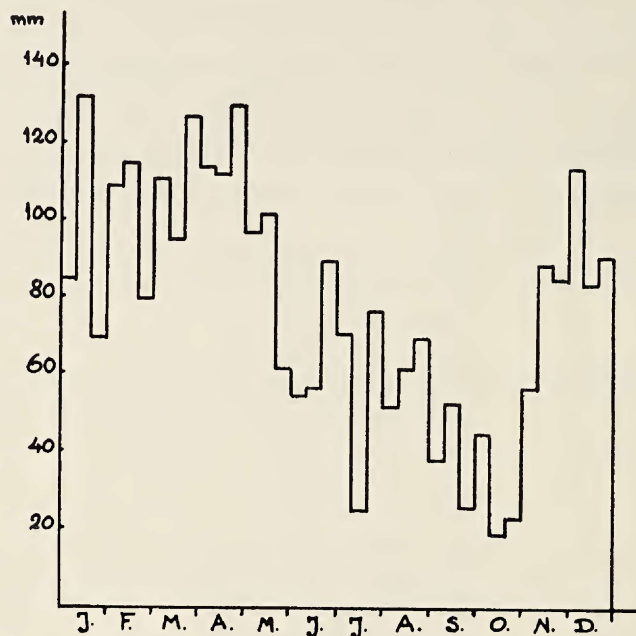
Een nader onderzoek naar de doodsoorzaak van de cacaobomen wees uit, dat 38% van de kloons M4 en M6¹⁾, gebruikt voor een generatieve toetsproef, dood gingen of al dood waren als gevolg van een aantasting door *Phytophthora palmivora* Butl. Deze schimmel is een omnivore tropische soort (WESTCOTT, 1950) die ook onder de synoniemen *Phytophthora faberi* Maubl. en *Ph. theobromae* Coleman bekend is en vele verschijningsvormen heeft (C.P.V.-handboek). In de cacao te Wosi uitte *Phytophthora palmivora* Butl. zich in de vorm van stamkanker en bruinrot (in de kolven).

De generatieve toetsproef wordt uitgevoerd op gele, lateritische leemgrond. In natte toestand is de bebouwbaarheid slecht en de grond is weinig doorlatend en erg kleverig. Aangezien het terrein vrij vlak ligt is de afwatering zeer onvoldoende (V. D. VOORT & WENTHOLT, 1943) en vormen zich tijdens regens plassen,

¹⁾ kloonnummers van de cacao te Wosi.

die soms dagen blijven staan. Fysische bepalingen van deze grondsoort onlangs uitgevoerd op het laboratorium van het Agrarisch Proefstation te Hollandia bevestigden deze gegevens volkomen.

De gemiddelde regenval is 2718 mm per jaar. De natte tijd begint in november, zoals uit de grafiek te zien is en duurt tot eind mei, waarna de regenval geleidelijk afneemt tot een minimum in oktober.

Gemiddelde regenvval/decade te Wosi.

De bovenomschreven factoren bodem en regenval vormen samen een milieu, dat optimaal is voor de groei van *Phytophthora palmivora* Butl.

Tot slot moge ik mijn grote dank betuigen aan A. JOHNSTON, Bangkok, Thailand, voor de determinatie van *Phytophthora palmivora* Butl.; aan Dr. E. F. GILMOUR, Waterdale, Engeland, van de Cerambycidae; aan Dr. L. G. E. KALSHOVEN, Blaricum, Nederland, van de Bostrychidae en de Scolytidae; en aan Dr. WOLFRUM, Duitsland, van de Arthribidae.

Summary

Mortality in the cocoa of the Agriculture Experiment Garden „Wosi” near Manokwari was caused by *Phytophthora palmivora* Butl. The fungus found favourable conditions due to the high humidity caused by heavy rains and stickiness of the loamsoil. The ill cocotrees were attacked by some Scolytidae. On dead trees were found many Bostrychidae, Cerambycidae, Scolytidae and Anthribidae.

Literatuur

- C.P.V. te Bogor, 1953, Handleiding voor de Cacaocultuur en Cacaobereiding.
 SIMON THOMAS, R. T., 1959, Verslag dienstreis naar Manokwari en Biak (niet gepubliceerd).
 VOORT, Ir. M. VAN DER & F. A. WENTHOLT, 1943, Contribution no. 6. Chou Noozi Sikenzyoo (Alg. Agr. Proefstation) Bogor (Djawa) p. 1—38.
 WESTCOTT, C., 1950, Plant Disease Handbook. New York, Nostrand Comp.